

6.7.2009

TEATIS LIIKMETELE

Teema: **KOMITEEMENETLUS**

Sissejuhatus: Mis on komiteemenetlus?

Sarnaselt riiklikele õigusloomesüsteemidele on Euroopa institutsioonid töötanud välja süsteemi rakendusmeetmete jaoks, kuna õiguslooja ei saa põhiõigusaktides kõige üle otsustada. ELi täidesaatva organina vastutab rakendusmeetmete vastuvõtmise eest Euroopa Komisjon (vt EÜ asutamislepingu artikkel 202). Kõnealune ülesanne on delegeeritud Euroopa Komisjoni erikomiteedele, kus kohtuvad regulaarselt liikmesriikide ministriumite eksperdid. Sellise komiteede süsteemi tõttu kutsutakse rakendusmeetmeid käsitlevate otsuste tegemise menetlust tavaliselt komiteemenetluseks.

Igas põhiõigusaktis delegeeritakse (konkreetseid) rakendusmeetmeid käsitlevad volitused ühele (või mitmele) erikomiteele, kasutades komiteemenetluse otsuses¹ sätestatud ühte või mitut erimenetlust.

Menetlused

Komiteemenetlust käsitleva 1999. aasta otsusega sätestatakse kolm menetlust (nõuandemenetlus, korralduskomitee menetlus ja regulatiivkomitee menetlus).

¹ Nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsus 1999/468/EÜ, millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused (EÜT L 184, 17.7.1999; konsolideeritud versioon ELT C 255, 21.10.2006, lk 4).

- **Nõuandemenetluse** puhul jääb otsuse tegemine komisjonile (kes võtab arvesse komitee arvamust).
- **Korralduskomitee menetluse** puhul võib nõukogu otsustada teisiti, kui komitee arvamus on negatiivne. Nõukogu ei saa aga komisjoni esitatud meedet tagasi lükata. Korralduskomitee menetlust kasutatakse kõige sagedamini ühise põllumajanduspoliitika rakendusmeetmete puhul.
- **Regulatiivkomitee menetlus** piirab komisjoni rohkem. Kui komitee meetme eelnõu ei toeta, võib nõukogu selle (kvalifitseeritud hääleteenamusega) tagasi lükata.

Parlament on korduvalt nõudnud paremaid kontrolliõigusi nende komiteemenetluse õigusaktide üle, mis põhinevad **kaasotsustamismenetluse** raames vastuvõetud õigusaktidel. 2006. aastal kehtestati uus **kontrolliga regulatiivmenetlus** (komiteemenetluse otsuse artikkel 5a).

Kontrolliga regulatiivmenetlust tuleb kohaldada üldmeetmete suhtes, millega muudetakse põhiõigusakti (mis võeti vastu kaasotsustamismenetluse teel) vähemolulisi sätteid.¹

Kontrolliga regulatiivmenetluse raames on Euroopa Parlamendil **õigus lükata** komisjoni otsus hääleteenamusega **tagasi**, kui ta ei ole meetme sisuga nõus (vt ka kodukorra artikkel 88).

Kuidas komiteemenetlust tegelikkuses rakendatakse?

Komisjon edastab regulaarselt kõik komiteemenetluse meetmete eelnõud ja nendega seotud teabe Euroopa Parlamendile. Presidentuuri peadirektoraat saadab need edasi põhiõigusakti eest vastutavale parlamendikomisjonile (ja nõuandvatele parlamendikomisjonidele). Parlamendikomisjoni sekretariaat edastab teabe liikmetele ja fraktsioonide administraatoritele.

Suurem osa põllumajanduse ja maaelu arengu komisjonile saadetud komiteemenetluse meetmetest on seni käsitletud haldusmenetlusi, mis edastatakse parlamendile vaid teavitamiseks.

Paljud meetmed (mis sageli käsitlevad toidu ohutuse õigusakte) hõlmavad regulatiivmenetluse kohaselt parlamendi kontrollimisõigust. Vastavalt otsuse 1999/468/EÜ artiklile 8 võib parlament võtta (**ühe kuu jooksul**) vastu resolutsiooni, milles väljendab arvamust, et sellised meetmed **ületaksid** komisjonile põhiõigusaktiga delegeeritud **rakendusvolitusi**. Kui põllumajanduse ja maaelu arengu komisjon on vastutavaks komisjoniks, määrab selle sekretariaat tähtaja meetmele vastuväite esitamiseks.

Uue kontrolliga regulatiivmenetluse meetmed annavad parlamendile tõhusad kontrollimisõigused (ja vastutuse). Kui liikmete enamus võtab vastu resolutsiooni, milles ollakse meetme eelnõule vastu, siis komisjon meetme eelnõu vastu ei võta ning võib seejärel esitada muudetud eelnõu või õigusakti ettepaneku.

Üldiselt on Euroopa Parlamendil aega **kolm kuud**, et väljendada oma vastuseisu meetme

¹ Vt otsuse 1999/468/EÜ (muudetud otsusega 2006/512/EÜ) artikli 2 lõige 2.

eelnõule. Põhiõigusaktiga võib nõuetekohaselt põhjendatud erijuhtudel näha ette tähtaja pikendamise või lühendamise. Kui sekretariaat saadab meetme eelnõu liikmetele, määrab ta sellele reageerimiseks asjakohase tähtaja, et võimaldada kõnealusel ajavahemikul kohaldada kodukorra artiklis 88 sätestatud menetlust.

(NB! Kontrolliga regulatiivmenetluse kohaldamisest alates on parlament võtnud vastu kaks ametlikku resolutsiooni, milles väljendatakse kontrolliga regulatiivmenetluse raames vastuseisu meetme eelnõule.¹)

Lisateave:

Sisepoliitika peadirektoraadi lepitus- ja kaasotsustamismenetluse üksus on avaldanud parlamendiliikmetele mõeldud komiteemenetluse üksikasjaliku juhendi.

Viited:

- Nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsus, millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused (1999/468/EÜ) (konsolideeritud versioon)
- Euroopa Parlamendi ja komisjoni kokkulepe nõukogu otsuse 1999/468/EÜ (millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused ja mida on muudetud otsusega 2006/512/EÜ) rakendamise korra kohta (ELT C 143, 10.6.2008, lk 1)
- Euroopa Parlamendi kodukorra Rule 88

Lissaboni lepingus on säte, millega reguleeritakse üksikasjalikult nn delegeeritud õigusakte, millega muudetakse või täiendatakse vähemolulisi õigusakte (asendab kontrolliga regulatiivmenetluse). Olemasolevad menetlused jäävad sellegipoolest kehtima nende meetmete puhul, mis põhinevad kehtivatel õigusaktidel. Peale selle nähakse Lissaboni lepinguga ette võimalus anda rakendusvolitused kaasotsustamismenetluse käigus vastuvõetud määrusega üle komisjonile.

Küsimuste korral pöörduge põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni sekretariaadi või kaasotsustamismenetluse üksuse töötajate poole.

---

¹ 6. mai 2009. aasta resolutsioon televiisorite energiamärgistuse kohta ja 16. detsembri 2008. aasta resolutsioon riskijuhtimist käsitlevate tehniliste sätete kohta.